ULKOASIAINMINISTERIÖ
Oikeuspalvelu
EU-tuomioistuinasiat

Suomen hallituksen toimet EU-tuomioistuinasioissa ja EU-rikkomusasioissa 1.1.–30.6.2015

1 TAUSTAA ... 3
2 TUOMIOISTUINASIAT ... 5
2.1 ENNAKKORATKAISUASIAT ... 5
2.1.1 Tuomiot ja määräykset ... 5
2.1.2 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset ... 10
2.1.3 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat ... 11
2.2 SUOMEN NOSTAMAT KANTEET ... 15
2.2.1 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat ... 15
2.3 SUOMEA VASTAAN NOSTETUT KANTEET ... 16
2.3.1 Määräykset ... 16
2.4 VÄLIINTULOT ... 17
2.4.1 Tuomiot ... 17
2.4.2 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat ... 20
2.5 VALITUSASIAT ... 21
2.5.1 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat ... 21
3 VALTIONTUET ... 22
4 RIKKOMUSMENETTELYT ... 23
4.1 SEUT 258 ARTIKLAN MUKAISET VIRALLISET HUOMAUTUKSET ... 24
4.1.1 Unionin oikeuden virheellistä soveltamista koskevat viralliset huomautukset ... 24
4.1.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat viralliset huomautukset ... 24
4.2 SEUT 258 ARTIKLAN MUKAISET PERUSTELLUT LAUSUNNOT ... 25
4.2.1 Unionin oikeuden virheellistä soveltamista koskevat perustellut lausunnot ... 25
4.2.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat perustellut lausunnot ... 26
5 NOTIFIKAATIOT ... 26

1 TAUSTAA

Tämän kertomuksen tarkoituksena on selvittää Suomen hallituksen toimia EU-tuomioistuinasioissa sekä Euroopan komission Suomea vastaan käynnistämissä EU-rikkomusmenettelyissä 1.1.–30.6.2015 välisenä aikana.

EU-tuomioistuinasioilla tarkoitetaan unionin tuomioistuimessa sekä unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevia asioita. Kertomuksessa kuvataan ne unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevat asiat, joissa Suomi on antanut kirjalliset tai suulliset huomautukset, vastannut tuomioistuimen kirjallisiin kysymyksiin tai joissa on annettu julkisasiamiehen ratkaisuehdotus tai tuomio.

Lisäksi kertomuksessa käydään läpi ne EU-rikkomusmenettelyt, jotka komissio on kertomuskauden aikana käynnistänyt virallisella huomautuksella tai joita se on jatkanut perustellulla lausunnolla. Osa rikkomusmenettelyistä on johtanut tarpeeseen muuttaa Suomen lainsäädäntöä tai viranomaiskäytäntöä.

***

Euroopan unionin tuomioistuin

Luxemburgissa sijaitseva *Euroopan unionin tuomioistuin* muodostuu unionin tuomioistuimesta, unionin yleisestä tuomioistuimesta ja virkamiestuomioistuimesta. Tuomioistuimet muodostavat yhdessä unionin oman lainkäyttöelimen.

> Unionin tuomioistuin, unionin yleinen tuomioistuin ja virkamiestuomioistuin
>
> *Unionin tuomioistuimen* tehtävänä on ratkaista muun muassa unionin toimielinten väliset asiat, komission jäsenvaltioita vastaan nostamat jäsenyysvelvoitteiden rikkomuskanteet sekä jäsenvaltioiden kansallisten tuomioistuinten tekemät ennakkoratkaisupyynnöt. Unionin tuomioistuin ratkaisee lisäksi unionin yleisen tuomioistuimen antamista tuomioista tehdyt valitukset oikeuskysymysten osalta.
>
> *Unionin yleinen tuomioistuin* ratkaisee ensimmäisenä oikeusasteena suurimman osan unionin toimielimiä vastaan nostetuista kanteista. Sen keskeiseen toimialaan kuuluu esimerkiksi yritysten kilpailuoikeudellisissa asioissa nostamien kanteiden ratkaiseminen.
>
> *Virkamiestuomioistuimen* toimivaltaan kuuluvat EU:n virkamiehiä koskevat riita-asiat.

Euroopan unionin tuomioistuimen tehtävänä on varmistaa, että perussopimuksia tulkittaessa ja sovellettaessa noudatetaan lakia. Tuomioistuin valvoo unionin toimielinten toimien lainmukaisuutta ja varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan. Lisäksi tuomioistuin tulkitsee unionin oikeutta kansallisten tuomioistuinten tehdessä sille ennakkoratkaisupyyntöjä unionin oikeuden tulkinnasta.

Suomen edustaminen EU-tuomioistuin- ja EU-rikkomusasioissa

Suomen edustamisesta EU-tuomioistuinasioissa ja komission Suomea vastaan käynnistämissä rikkomusmenettelyissä vastaa ulkoasiainministeriön EU-tuomioistuinasioiden yksikkö. Suomea ovat Euroopan unionin tuomioistuimessa kertomuskautena edustaneet yksikön päällikkö, valtionasiamies Joni Heliskoski sekä lainsäädäntöneuvokset Henriikka Leppo ja Sami Hartikainen. EU-tuomioistuin- ja rikkomusasioita koskevat Suomen kannat

on käsitelty EU-asioiden komitean alaisessa oikeudelliset kysymykset -jaostossa ja joissakin tapauksissa EU-ministerivaliokunnassa. Suomen hallituksen kannanotot on valmisteltu ulkoasiainministeriön johdolla toimineissa asianomaisten ministeriöiden edustajista koostuvissa työryhmissä.

EU-tuomioistuinasioiden yksikkö

Ulkoasiainministeriön EU-tuomioistuinasioiden yksikkö vastaa EU-tuomioistuinasioiden sekä EU-rikkomusasioiden valmistelusta yhteistyössä toimivaltaisten ministeriöiden kanssa. Yksikkö vastaa myös komissiolle toimitettavista lainsäädäntönotifikaatioista ja pitää yllä EU-tuomioistuin- ja rikkomusasioiden arkistoa.

Yhteystiedot:
EU-tuomioistuinasiat / OIK-30
Ulkoasiainministeriö
PL 417
00023 VALTIONEUVOSTO
Puh. (keskus) 0295 350 000
Fax (09) 1605 5766
OIK-30@formin.fi

2 TUOMIOISTUINASIAT

2.1 ENNAKKORATKAISUASIAT

Ensimmäiseksi esitellään ne SEUT 267 artiklaan perustuvat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn unionin tuomioistuimessa Suomi on osallistunut ja joissa on kertomuskautena annettu tuomio tai määräys (2.1.1 jakso) taikka julkisasiamiehen ratkaisuehdotus (2.1.2 jakso). Tämän jälkeen käydään läpi ne vireillä olevat ennakkoratkaisuasiat, joiden käsittelyyn Suomi on kertomuskautena osallistunut esittämällä kirjallisia tai suullisia huomautuksia (2.1.3 jakso).

SEUT 267 artiklan mukaisissa ennakkoratkaisupyynnöissä kansallinen tuomioistuin esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskevat kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan pääasian kannalta merkityksellisten unionin oikeuden säännösten tai määräysten tulkintaa tai pätevyyttä.

2.1.1 Tuomiot ja määräykset

1. Asia C-463/12, *Copydan Båndkopi*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tekijänoikeusdirektiivi 2001/29/EY – Kopiointi yksityiseen käyttöön – Sopiva hyvitys – Hyvitysmaksun periminen matkapuhelinten muistikorteista

Asian käsittely: Tanskalainen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski tekijänoikeusdirektiivin tulkintaa. Ennakkoratkaisukysymykset koskivat yksityiseen käyttöön tapahtuvaa kappaleen valmistamista ja tekijänoikeusdirektiivin mukaisen hyvitysmaksun perusteita matkapuhelimiin tarkoitettujen muistikorttien osalta. Tuomioistuin tiedusteli, mistä laitteista, missä olosuhteissa ja keneltä hyvitysmaksua voidaan periä. Lisäksi ennakkoratkaisupyynnössä oli kysymys etenkin siitä, miten hyvitysmaksun edellytyksenä olevaa oikeudenhaltijalle aiheutuvaa haittaa tulisi direktiivin mukaan arvioida.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (6.2.2013), että sellainen vastikkeellinen tai vastikkeeton kappaleen valmistaminen, joka tapahtuu tekijän ja käyttäjän välisellä sopimuksella ei voi kuulua hyvitysmaksujärjestelmän piiriin. Kun jäsenvaltio asettaa yksityisen kopioinnin edellytykseksi ns. laillisen lähteen vaatimuksen, ei hyvitysmaksun piiriin voi kuulua laittomasta lähteestä tapahtuva kappaleen valmistaminen. Lisäksi Suomi katsoi, että hyvitysmaksun on aina perustuttava siihen haittaan, joka tekijänoikeuden rajoituksen hyödyntämisestä oikeudenhaltijoille aiheutuu. Hyvitysmaksu voidaan lähtökohtaisesti periä kaikista niistä laitteista, joita voidaan perustellusti olettaa käytettävän yksityiseen kopiointiin. Maksua ei kuitenkaan voida periä, mikäli laitteet on selvästi varattu muuhun tarkoitukseen kuin yksityiskäyttöön. Tällaisessa tilanteessa unionin oikeus edellyttää joko mahdollisuutta vapautua maksusta tai maksun palautusta.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Cruz Villalón* antoi ratkaisuehdotuksensa 18.6.2014.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 5.3.2015 antamassaan tuomiossa, että tekijänoikeusdirektiivi ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään, että yksityiseen käyttöön tarkoitetuista matkapuhelinten muistikorteista tulee maksaa yksityistä kopiointia koskeva sopiva hyvitys. Muistikortin tallennuskapasiteetilla ja sen pääasiallisella käyttötarkoituksella on kuitenkin vaikutusta sopivan hyvityksen määrään. Direktiivi ei ole myöskään esteenä sille, että hyvitysmaksu peritään muistikorttien maahantuojilta ja valmistajilta, jos järjestelmä on perusteltu käytännön vaikeuksien takia, maahantuojilla ja valmistajilla on mahdollisuus vapautua maksusta tai saada maksu palautettua. Direktiivi on esteenä sille, että sopiva hyvitys on maksettava lainvastaisista lähteistä valmistetuista kappaleista.

2. Asia C-279/13, *C More Entertainment*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tekijänoikeusdirektiivi 2001/29/EY – Yleisölle välittämisen käsite – Linkittäminen suoratoistona internetissä esitettävään jääkiekko-otteluun

Asian käsittely: Ruotsalainen tuomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön asiassa, joka koski tekijänoikeusdirektiivissä tarkoitetun yleisölle välittämisen käsitteen tulkintaa. Ennakkoratkaisukysymykset koskivat sitä, miten yleisölle välittämisen käsitettä on tulkittava suhteessa linkin luomiseen internetissä suoratoistona esitettävään jääkiekko-otteluun.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (2.9.2013), että yleisölle välittämisen käsitteeseen sisältyy sellainen menettely, jossa linkin luomisella teos välitetään laajemmalle yleisölle kuin mitä oikeudenhaltija on tarkoittanut käyttäessään yksinoikeuttaan välittää teos yleisölle internetin välityksellä. Sillä, että pääsyä linkitettyyn teokseen on jollain tavoin rajoitettu, ja sillä, millä tavoin linkitys tehdään, voi olla merkitystä sen arvioinnissa, edellyttääkö linkittäminen oikeudenhaltijan luvan. Lisäksi Suomi katsoi, että kansallisesti ei voida säätää laajemmasta yksinoikeudesta välittää teos yleisölle ja saattaa teos yleisön saataville kuin mitä tekijänoikeusdirektiivissä ja kansainvälisissä sopimuksissa on säädetty.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 26.3.2015 antamassaan tuomiossa, että tekijänoikeusdirektiivi ei ole esteenä kansalliselle säännöstölle, jolla yleisradio-organisaatioiden yksinoikeus teoksen välittämiseen yleisölle laajennetaan koskemaan urheilukilpailujen välittämistä suorana internetissä, kunhan tällaisella laajentamisella ei puututa tekijänoikeuden suojaan.

3. Asia C-396/13, *Sähköalojen ammattiliitto*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Asetus (EY) N:o 593/2008 (Rooma I) – Lähetettyjä työntekijöitä koskeva direktiivi 96/71/EY – Työsopimukseen sovellettava laki – Palkkasaatavan siirtäminen ammattiliitolle perittäväksi – Saatavan siirtoon sovellettava laki – Vähimmäispalkka

Asian käsittely: Satakunnan käräjäoikeus teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski muun muassa sitä, voiko suomalainen ammattiliitto, jolle puolalaiset lähetetyt työntekijät, jotka ovat ammattiliiton jäseniä, ovat siirtäneet Suomessa tehdystä työstä kertyneet palkkasaatavansa perittäväksi, nostaa Suomessa puolalaista työnantajaa vastaan kanteen. Ennakkoratkaisupyynnössä tiedusteltiin myös sitä, miten lähetettyjä työntekijöitä koskevan direktiivin 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaista vähimmäispalkan käsitettä tulisi tulkita esillä olevassa asiassa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (4.12.2013) sekä asiassa 11.6.2014 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että direktiivin 5 artiklan 2 kohdasta, tulkittuna yhdessä perusoikeuskirjan 12 ja 47 artiklan kanssa, seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa kansallinen tuomioistuin voi jättää soveltamatta työntekijöiden kotivaltion työlain säännöksen, joka estää palkkasaatavan siirtämisen. Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 3 artiklan 7 kohdan toisen alakohdan mukaisesti vähimmäispalkkana voidaan pitää yleissitovan työehtosopimuksen mukaista lomarahaa ja urakkapalkkaa sekä lähetettynä olosta maksettavia lisiä siltä osin kuin niitä ei makseta korvauksena lähetettynä olosta aiheutuneista tosiasiallisista kustannuksista, kuten matka-, majoitus- tai ruokailukustannuksista. Kansallisen tuomioistuimen on tapauskohtaisesti arvioitava, miltä osin lisät kuuluvat työsuhteeseen sovellettavan yleissitovan työehtosopimuksen mukaan osaksi vähimmäispalkkaa.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Wahl* antoi ratkaisuehdotuksensa 18.9.2014.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 12.2.2015 antamassaan tuomiossa, että direktiiviä ja perusoikeuskirjan 47 artiklaa on tulkittava siten, kansallinen tuomioistuin voi jättää soveltamatta työntekijöiden kotivaltion saatavan siirtoa koskevan kiellon, sillä saatavassa on kyse direktiivissä tarkoitetusta vähimmäispalkasta ja saatavan siirto on lähetettyjen työntekijöiden työntekovaltion, jossa kanne nostetaan, lainsäädännön mukainen. Direktiivi ei

ole esteenä työntekijöiden palkkaryhmiin sijoittamiselle ja työehtosopimukseen perustuvan vähimmäistuntipalkan ja/tai vähimmäisurakkapalkan laskemiselle, kunhan kansalliset säännöt ovat pakottavia ja läpinäkyviä. Päiväraha kuuluu vähimmäispalkkaan samoilla edellytyksillä kuin päivärahaa maksetaan paikallisille työntekijöille, kun heidät lähetetään työhön jäsenvaltion sisällä. Matka-ajan korvaus ja loma-ajan palkka kuuluvat vähimmäispalkan käsitteen piiriin. Ruokasetelit ja majoituksen kustantaminen eivät kuulu vähimmäispalkan käsitteen piiriin.

4. Asia C-533/13, *AKT*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Vuokratyödirektiivi 2008/104/EY – Vuokratyö – Vuokratyön käytön rajoitusten ja kieltojen tarkastelu

Asian käsittely: Suomen työtuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski työehtosopimuksilla asetettujen vuokratyövoiman käyttöä koskevien rajoitusten soveltamista. Työtuomioistuin tiedusteli, voidaanko vuokratyövoiman käyttöä rajoittaa työehtosopimuksessa sovituin tavoin, kun otetaan huomioon vuokratyödirektiivi ja erityisesti sen 4 artikla.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (21.1.2014) ja 9.9.2014 asiassa järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että direktiivin 4 artiklaa on tulkittava siten, että siinä ei rajoiteta jäsenvaltion oikeutta pitää voimassa tai ottaa käyttöön vuokratyön käyttöä koskevia rajoituksia tai kieltoja. Säännöksessä asetetaan jäsenvaltiolle kertaluonteinen hallinnollinen velvollisuus tarkastella vuokratyön käytön rajoituksia ja kieltoja sekä ilmoittaa tarkastelun tuloksista komissiolle. Suomi katsoi toissijaisesti, että direktiivin 4 artiklan 1 kohtaan sisältyisikin velvoite poistaa muut kuin säännöksessä tarkoitettuun yleiseen etuun perustuvat vuokratyön käyttöön liittyvät kiellot ja rajoitukset, säännös ei ole esteenä sellaiselle kansalliselle sääntelylle, jonka mukaan vuokratyövoiman käyttö on sallittu vain erikseen luetelluissa tapauksissa, kuten työhuippujen tasaamiseksi tai töissä, joita ei voida teettää yrityksen omilla työntekijöillä. Edellä mainitun kaltaista työehtosopimuksen säännöstä voidaan pitää tarpeellisena sen varmistamiseksi, että työmarkkinat toimivat moitteettomasti.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Szpunar* antoi ratkaisuehdotuksensa 20.11.2014.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 17.3.2015 antamassaan tuomiossa, että vuokratyödirektiivin 4 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se on osoitettu ainoastaan jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja siinä asetetaan niille tarkasteluvelvoite sen varmistamiseksi, että mahdolliset vuokratyön käyttöön liittyvät kiellot ja rajoitukset ovat perusteltuja. Näin ollen siinä ei aseteta kansallisille tuomioistuimille velvollisuutta jättää soveltamatta kaikkia kansallisen oikeuden säännöksiä ja määräyksiä, jotka sisältävät vuokratyön käyttöön liittyviä kieltoja tai rajoituksia, jotka eivät ole perusteltuja mainitun 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista yleisen edun mukaisista syistä.

5. Asia C-686/13, *X*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: SEUT 49 artikla (sijoittautumisvapaus) – SEUT 63 artikla (pääomien vapaa liikkuvuus) – Elinkeinotulon verotus – Elinkeinotoimintaa palvelevat osakkeet – Osakkeiden luovutusvoiton verovapaus – Osakkeiden luovutustappion vähennyskelvottomuus – Valuuttakurssin muutokset

Asian käsittely: Ruotsalainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön asiassa, joka koski elinkeinotoimintaa palvelevien yhtiöosuuksien luovutuksen yhteydessä aiheutuneiden valuuttakurssimuutosten huomioimista verotuksessa. Kyse oli myös näiden valuuttakurssitappioiden vähennysoikeudesta.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (9.4.2014), että asiaa on arvioitava sijoittautumisvapauden nojalla. SEUT 49 artikla ei ole esteenä sille, että kotipaikkavaltio ei myönnä oikeutta vähentää valuuttakurssitappiota, joka sisältyy elinkeinotoimintaa palvelevien sellaisen yhtiön osuuksien luovutustappioon, jonka kotipaikka on jossakin toisessa jäsenvaltiossa, kun kotipaikkavaltio soveltaa järjestelmää, jossa tällaisiin osuuksiin perustuvia luovutusvoittoja ja -tappioita ei oteta huomioon veron perustetta laskettaessa.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Kokott* antoi ratkaisuehdotuksensa 22.1.2015.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 10.6.2015 antamassaan tuomiossa, että SEUT 49 artikla ei ole esteenä jäsenvaltion verolainsäädännölle, jossa vapautetaan yhteisöverosta elinkeinotoimintaa palvelevien yhtiöosuuksien luovutusten perusteella saadut voitot ja jätetään vastaavasti vähennysoikeuden ulkopuolelle tällaisten yhtiöosuuksien luovutusten perusteella aiheutuneet tappiot myös silloin, kun tappiot aiheutuvat valuuttakurssitappiosta.

6. Asia C-5/14, *Kernkraftwerke Lippe-Ems*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Energiatuotteiden ja sähkön verotus – Ydinpolttoainevero – Valtiontuki – Verojärjestelmän valikoivuus – Euroopan atomienergiayhteisö – Energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan direktiivi 2003/96/EY – Valmisteverodirektiivi 2008/118/EY

Asian käsittely: Saksalainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jossa se tiedusteli Saksan ydinpolttoaineveron yhteensopivuutta unionin oikeuden kanssa. Kyseessä oleva ydinpolttoainevero kohdistuu kaupalliseen sähköntuotantoon käytettävään ydinpolttoaineeseen ja nostaa siten ydinvoimalla tuotetun sähkön kustannuksia.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (15.4.2014) ja asiassa 4.11.2014 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että ydinpolttoaine ei kuulu energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan direktiivin soveltamisalaan, joten kyseinen direktiivi ei estä asettamasta veroa ydinpolttoaineelle. Vero on myös valmisteverodirektiivin mukainen. Vero ei itsessään ole SEUT 107 artiklassa tarkoitettua valtiontukea, koska siihen ei sisälly vapautuksia, jotka antaisivat taloudellista etua joillekin yrityksille. Suomi katsoi myös, että Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen määräykset eivät estä kyseisen kaltaisen veron perimistä.

Unionin tuomioistuin pyysi suulliseen käsittelyyn osallistuvia asianosaisia keskittymään lausunnoissaan siihen, voisiko SEUT 113 artikla olla asianmukainen oikeusperusta ydinpolttoaineen verotusta koskevan lainsäännön yhdenmukaistamiselle ottaen huomioon erityisesti Euratom sopimuksen 106A artikla. *Suomi* katsoi, että Euratom-sopimuksen 106A artikla ei olisi esteenä ydinpolttoaineen verotusta koskevien säännösten yhdenmukaistamiselle ainakaan energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan direktiivin kaltaisen säädöksen yhteydessä, jonka tarkoituksena on yhdenmukaistaa energiatuotteiden valmisteverotusta yleisesti ja jonka soveltamisalaan eivät kuulu yksinomaan Euratom-sopimuksen liitteeseen IV sisältyvät ydinpolttoaineet.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Szpunar* antoi ratkaisuehdotuksensa 3.2.2015.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 4.6.2015 antamassaan tuomiossa, että energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskeva direktiivi, valmisteverodirektiivi, SEUT 107 artikla ja Euratom-sopimus eivät ole esteenä kyseessä olevan kaltaiselle verolle, joka kannetaan ydinpolttoaineen käyttämisestä kaupalliseen sähköntuotantoon.

7. Asia C-16/14, *Property Development Company*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Arvonlisävero – Arvonlisäverodirektiivi 77/388/ETY – Omaan käyttöön ottaminen – Veron peruste - Rakennusaikaiset korot

Asian käsittely: Belgialainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jolla se tiedusteli, kuuluvatko rakennuksen rakentamista varten otetun lainan korot arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan b alakohdassa tarkoitettuun omakustannushintaan ja tuleeko ne siten sisällyttää omaan käyttöön ottamisen yhteydessä sovellettavan veron perusteeseen.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (25.4.2014), että rakennusaikaiset korot tulee sisällyttää direktiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan b alakohdassa tarkoitettuun omakustannushintaan perustuvaan veron perusteeseen. Verotuksen neutraalisuuden periaate edellyttää, että omakustannushintaan perustuvaan veron perus-

teeseen on tilanteessa, jossa verovelvollinen on itse valmistanut tavaran, sisällytettävä kaikki tavaran valmistamisesta aiheutuneet välittömät ja välilliset kustannukset, kuten rakennusaikaiset lainan korot.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 23.4.2015 antamassaan tuomiossa, että pääasiassa oli kyse verovelvollisen itse rakennuttaman rakennuksen ottamisesta arvonlisäverosta vapautetun liiketoiminnan käyttöön. Unionin tuomioistuin katsoi, että laskettaessa arvonlisänveroa tällaisessa tilanteessa veron peruste muodostuu sellaisten rakennusten, jotka vastaavat kyseistä rakennusta sijainniltaan, kooltaan ja muilta olennaisilta ominaispiirteiltään, ostohinnasta käyttöönottohetkellä. Tässä yhteydessä merkitystä ei ole sillä, muodostuuko osa tästä ostohinnasta väliaikaisista koroista.

8. Asia C-62/14, *Gauweiler*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Euroopan keskuspankin toimivalta – Rahapoliittisten suorien kauppojen teknisistä ominaisuuksista tehty päätös

Asian käsittely: Saksan perustuslakituomioistuin esitti unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jolla se tiedusteli, onko Euroopan keskuspankki (EKP) ylittänyt perussopimusten mukaisen toimivaltansa tehdessään päätöksen rahapoliittisten suorien kauppojen teknisistä ominaisuuksista (Technical Features of Outright Monetary Transactions).

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (9.6.2014), että EKP ei ole ylittänyt toimivaltaansa tehdessään päätöksen rahapoliittisten suorien kauppojen ohjelmasta, ja että päätös ei ole ristiriidassa keskuspankkirahoituksen kiellon kanssa. Päätös on luonteeltaan rahapoliittinen ja siten EKP:n SEUT 127 artiklassa ja EKP:n perussäännössä määritellyn mandaatin mukainen.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Cruz Villalón* antoi ratkaisuehdotuksensa 14.1.2015.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 16.6.2015 antamassaan tuomiossa, että EKP ei ylittänyt toimivaltaansa päättäessään ohjelmasta valtioiden velkakirjojen ostamiseksi jälkimarkkinoilla.

9. Asia C-147/14, *Loutfi Management Propriété intellectuelle*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Yhteisön tavaramerkki – Tavaramerkkiasetuksen (EY) N:o 207/2009 9 artiklan 1 kohdan b alakohta – Sekaannusvaara – Tavaramerkin sisältämä arabian kielen sana – Sanan lausuntatavan ja merkityssisällön arviointi

Asian käsittely: Belgialainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski tavaramerkkiasetuksen 9 artiklan 1 kohdan b alakohdan tulkintaa ottaen huomioon perusoikeuskirjan 21 ja 22 artikla. Kansallinen tuomioistuin tiedusteli, mikä merkitys tavaramerkin sisältämälle arabian kielen sanan lausuntatavalle ja merkityssisällölle on annettava arvioitaessa tavaramerkkien sekaannusvaaraa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (1.7.2014), että tavaramerkkiasetuksen 9 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että arvioidessaan sekaannusvaaran kannalta yhteisön tavaramerkkiä, jossa hallitsevana on arabian kielen sana, ja merkkiä, jossa hallitsevana on toinen, mutta ulkoasultaan vastaavanlainen arabian kielen sana, jäsenvaltioiden tuomioistuinten on arvioitava tilannetta kokonaisarvion perusteella ottaen huomioon tuotteen kohderyhmän keskivertokuluttajien tietotaso. Perusoikeuskirjan 21 ja 22 artiklalla ei ole merkitystä ennakkoratkaisukysymykseen annettavan vastauksen kannalta.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: Asia ratkaistiin ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* katsoi 25.6.2015 antamassaan tuomiossa, että tavaramerkkiasetuksen 9 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että arvioitaessa mahdollista sekaannusvaaraa sellaisten yhteisön ta-

varamerkin ja merkin välillä, jotka molemmat kattavat samanlaiset tavarat ja joissa molemmissa hallitsevana on arabialaisin ja latinalaisin aakkosin kirjoitettu arabian kielen sana niin, että kyseiset sanat muistuttavat ulkoasultaan toisiaan, olosuhteissa, joissa kyseisen yhteisön tavaramerkin ja merkin kohdeyleisöllä on kirjoitetun arabian kielen perustaidot, näiden sanojen merkitys ja lausuntatapa on otettava huomioon.

10. Asia C-189/14, *Chain*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sosiaaliturva – Asetus (EY) N:o 883/2004 sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta – Asetus (EY) N:o 987/2009 asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä – Toimivaltainen jäsenvaltio – Työskentely tavallisesti kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa – Jäsenvaltion velvollisuus antaa todistus kuulumisesta sosiaaliturvan piiriin

Asian käsittely: Kyproslainen tuomioistuin teki unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koski sovellettavan sosiaaliturvalainsäädännön määrittämistä tilanteessa, jossa henkilö työskentelee tavallisesti kahdessa tai useammassa EU-maassa, ja sitä, millä edellytyksillä henkilölle voidaan myöntää sovellettavaa lainsäädäntöä osoittava A1-todistus.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (28.7.2014) ja asiassa 12.3.2015 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä, että henkilön ei voida katsoa työskentelevän tavallisesti kahdessa tai useassa jäsenvaltiossa, jos toista jäsenvaltiota, jossa työntekijä tulisi työskentelemään, tai tulevan työskentelyn kestoa ei voida vielä määrittää. Todistuksen myöntämisen osalta Suomi katsoi, että toimivaltaisen jäsenvaltion, jonka lainsäädäntöä henkilöön sovelletaan, on informoitava henkilöä ja hänen työnantajaansa kyseisen lainsäädännön soveltamisesta ja siinä säädetyistä velvoitteista. A1-todistus on kuitenkin annettava asianomaisen henkilön tai työnantajan pyynnöstä.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Bot* katsoi 21.5.2105 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että asetusta N:o 883/2004 ja asetusta N:o 987/2009 on tulkittava siten, että niitä sovelletaan tilanteessa, jossa jäsenvaltiossa asuva työntekijä suorittaa eri jäsenvaltioon sijoittautuneen työnantajansa lukuun ja saman työsopimuksen nojalla peräkkäin lyhytaikaisia toimeksiantoja kahdessa muussa valtiossa, kun toista työskentelyvaltiota tai työskentelyn kestoa ensimmäisessä ja/tai toisessa valtiossa ei ole määritetty työsopimuksessa eikä niitä voida ennakoida A1-lomakkeen hakemisen hetkellä.

Määräys: Ennakkoratkaisupyynnön peruuttamisen johdosta unionin tuomioistuin poisti asian rekisteristä 11.6.2015 annetulla määräyksellä.

2.1.2 Julkisasiamiehen ratkaisuehdotukset

1. Asia C-572/13, *Hewlett-Packard*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tekijänoikeusdirektiivi 2001/29/EY – Direktiivin 5 artiklan 2 kohdan a ja b alakohta – Kopiokoneesta maksettava korvaus – Sopivan hyvityksen käsite

Asian käsittely: Belgialainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön asiassa, joka koskee tekijänoikeusdirektiivissä tarkoitetun yksityiseen kopiointiin liittyvän sopivan hyvityksen käsitteen laajuutta, kun kyse on valokopioista. Tuomioistuin tiedustelee muun muassa, voidaanko hyvitys maksaa tekijän sijaan teoksen kustantajalle, sekä sitä, voidaanko hyvitysmaksua periä myös nuottilehtien kopioista sekä laittomista lähteistä valmistetuista kappaleista.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (18.2.2014), että sopivaa hyvitystä ei voida maksaa teoksen kustantajalle, koska tämä ei ole direktiivin 2 artiklassa tarkoitettu oikeudenhaltija. Hyvitysmaksun suuruuden määrittelyn osalta Suomi katsoi, että koska nuottilehtien kopiointi on nimenomaisesti säännöksen sanamuodossa jätetty direktiivin 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen soveltumisalan ulkopuolelle, sitä ei voida myöskään huomioida säännöksen mukaista hyvitystä määritettäessä. Vastaavasti Suomi katsoi, ettei laittomia kopioita voida sisällyttää hyvitykseen, koska direktiivin 5 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettu korvaus on luonteeltaan käyttökorvausta eikä tekijänoikeuden loukkauksesta maksettavaa vahingonkorvausta.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Cruz Villalón* katsoi 11.6.2015 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että tekijänoikeusdirektiivi estää jäsenvaltioita myöntämästä osaa sopivasta hyvityksestä tekijöiden luomien teosten kustantajille ilman, että näille asetetaan velvollisuus tarjota tekijöille mahdollisuus hyötyä edes epäsuorasti tästä osasta hyvitystä. Julkisasiamies katsoi lisäksi, että tekijänoikeusdirektiivi estää jäsenvaltioita ottamasta käyttöön sopivan hyvityksen perimiseksi sellaista järjestelmää, jolla katetaan nuottilehtien kopioiminen ja laiton kappaleen valmistaminen.

2. Asia C-4/14, *Bohez*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano vanhempainvastuuta koskevassa asiassa – Neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001 (Bryssel I) – Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003 (Bryssel II a) – Lapsen tapaamisoikeuden toteutumiseksi asetettu uhkasakko – Uhkasakon täytäntöönpano

Asian käsittely: Suomen korkein oikeus on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee lapsen tapaamisoikeuden toteutumiseksi Belgiassa asetetun uhkasakon täytäntöönpanoa Suomessa. KKO tiedustelee, tuleeko tällaisen uhkasakon täytäntöönpanoa koskevassa asiassa soveltaa Bryssel I -asetusta vai Bryssel II a -asetusta. Siltä varalta, että uhkasakkoa koskeva päätös katsottaisiin Suomessa täytäntöönpanokelpoiseksi muulla kuin Bryssel I -asetuksen perusteella, KKO pyytää tuomioistuimelta selvennystä täytäntöönpanokelpoisuuden edellytyksiin sekä täytäntöönpanovaltion tuomioistuimen toimivallan laajuuteen.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (16.4.2014) ja 8.1.2015 asiassa pidetyssä suullisessa käsittelyssä, että Bryssel I -asetuksen 1 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevassa asiassa päävelvoitteen turvaamiseksi asetetun uhkasakon täytäntöönpanoa koskevat asiat jäävät asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Bryssel II a -asetuksen 47 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevat tehosteet ja turvaamistoimet kuuluvat säännöksessä tarkoitettuun täytäntöönpanomenettelyyn, joka tapahtuu täytäntöönpanevan jäsenvaltion lain mukaan.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Szpunar* katsoi 16.4.2015 antamassaan ratkaisuehdotuksessa, että lapsen tapaamisoikeutta turvaavaa uhkasakkoon ei voida panna täytäntöön Bryssel I -asetuksen nojalla. Uhkasakko on sen sijaan suoraan täytäntöönpanokelpoinen Bryssel II a -asetuksen nojalla, eikä sitä voida pitää Bryssel II a -asetuksen 47 artiklan mukaisena täytäntöönpanotoimena, johon sovelletaan täytäntöönpanevan jäsenvaltion lakia. Alkuperäisen tuomion antaneen jäsenvaltion tuomioistuimen on kuitenkin vahvistettava sakon lopullinen määrä.

2.1.3 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia C-198/14, *Visnapuu*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: SEUT 110 artikla (sisäiset maksut) – SEUT 34 artikla (tuonnin määrällinen rajoitus) – SEUT 36 artikla – Alkoholijuomien kaupallinen maahantuonti – Alkoholilain mukainen lupa – Juomapakkausverojärjestelmä – Pakkauksista ja pakkausjätteistä annettu direktiivi 94/62/EY

Asian käsittely: Helsingin hovioikeus on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee suomalaista juomapakkausverojärjestelmää ja alkoholijuomien kaupallista maahantuontia. Kansallinen tuomioistuin haluaa ennakkoratkaisupyynnöllään selvittää, ovatko suomalainen juomapakkausverojärjestelmä sekä alkoholilain mukainen vaatimus vähittäismyyntiä koskevasta luvasta alkoholijuomien kaupallisen maahantuonnin yhteydessä unionin oikeuden mukaisia.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (7.8.2014) ja asiassa 29.4.2015 pidetyssä suullisessa käsittelyssä, että Suomen juomapakkausverojärjestelmä on direktiivin 1 artiklan 1 kohdan, 7 artiklan ja 15 artiklan mukainen, kun otetaan huomioon myös SEUT 110 artikla, sillä kyseistä järjestelmää sovelletaan erotuksetta kotimaisiin ja ulkomaisiin toimijoihin ja se on perusteltu ympäristönsuojeluun liittyvillä syillä. Alkoholilain mukaisen vähittäismyyntilupavaatimuksen osalta Suomi katsoi, että asiaa on arvioitava SEUT 37 artiklan valossa siltä osin kuin kyse

on sellaisista kansallisista säännöksistä, joilla varataan tietty toiminta valtion alkoholiyhtiön yksinoikeudeksi. Kyseinen lupavaatimus on SEUT 37 artiklan mukainen. Muilta osin kyseistä lupavaatimusta on arvioitava SEUT 34 artiklan valossa. Kyseinen järjestelmä ei ole SEUT 34 artiklan vastainen ja se on joka tapauksessa oikeutettu ja oikeasuhteinen ihmisten terveyden ja elämän suojelemiseksi SEUT 36 artiklan mukaisesti.

2. Asia C-472/14, *Canadian Oil Company Sweden et Rantén*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: REACH -asetus (EY) N:o 1907/2006 - Kemiallisen tuotteen rekisteröinti - Kansallinen rekisteröinti – SEUT 34 artikla (tuonnin määrällinen rajoitus) – SEUT 36 artikla

Asian käsittely: Ruotsalainen tuomioistuin on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee kansallisen kemiallisen tuotteen rekisteröintivelvollisuuden yhteensopivuutta REACH -asetuksen kanssa. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee myös, onko kansallisen säännös yhteensopiva SEUT 34 artiklan kanssa kun otetaan huomioon SEUT 36 artiklassa määrätyt poikkeukset.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (29.1.2015), että kansallinen säännös, jonka mukaan kemiallisen tuotteen ammattimaisesti maahantuovan henkilön on ilmoitettava tuote kansalliselle viranomaiselle sen rekisteröimiseksi kansalliseen tuoterekisteriin, ei ole ristiriidassa REACH -asetuksen kanssa. Kansallisella tuoterekisterillä ja REACH -asetuksen mukaisella rekisterillä on eri tarkoitus. Lisäksi säännös on joka tapauksessa oikeutettavissa ihmisten terveyden suojelemiseksi SEUT 36 artiklan tarkoittamalla tavalla sekä ympäristönsuojelua koskevilla pakottavilla syillä.

3. Asia C-506/14, *Yara*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Päästökauppa – Päästökauppadirektiivi 2003/87/EY – Komission päätös 2011/278/EU – Komission päätös 2013/448/EU – Päästökauppakausi 2013–2020 – Päästöoikeuksien ilmaisjako – Monialainen korjauskerroin

Asian käsittely: Korkein hallinto-oikeus on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee päästökauppadirektiivin 2003/87/EY tulkintaa ja komission päästökauppaa koskevien päätösten 2013/448/EU ja 2011/278/EU pätevyyttä. Asiassa on erityisesti kyse ns. monialaisen korjauskertoimen soveltamisesta päästöoikeuksien ilmaisjakoon päästökauppakaudella 2013–2020.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (4.3.2015), että komission päätöksen 2013/448/EU pätevyyttä ei voida asettaa kyseenalaiseksi sen perusteella, että sitä ei ole tehty ns. valvonnan käsittävässä sääntelymenettelyssä. Komission päätös 2013/448/EU on päästökauppadirektiivin mukainen eikä sen pätevyyttä voida tälläkään perusteella asettaa kyseenalaiseksi. Myös komission päätös 2011/278/EU on päästökauppadirektiivin mukainen.

4. Asia C-521/14, *SOVAG*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tuomioistuimen toimivalta – Neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001 (Bryssel I)

Asian käsittely: Korkein oikeus on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee Bryssel I -asetuksen 6 artiklan 2 kohdan tulkintaa. Korkein oikeus haluaa tiedustella, onko se asetuksen mukaan toimivaltainen käsittelemään pääasiassa esillä olevaa kannetta. Toimivallan ratkaisemiseksi on selvitettävä, miten asetuksen "sivullisvaatimuksen" käsitettä on tulkittava.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (4.2.2015), että pääasian kaltaisessa tilanteessa kannetta, jossa on kysymys takautumisoikeuteen tai muuhun siihen rinnastuvaan, alkuperäiseen kanteeseen läheisesti liittyvästä vaatimuksesta ja jonka kolmas osapuoli kansallisen lainsäädännön sallimin tavoin nostaa toista asianosaista vastaan käsiteltäväksi samassa oikeudenkäynnissä, koskee asetuksen 6 artiklan 2 kohta. Näin ollen korkein oikeus on toimivaltainen käsittelemään kanteen.

5. Asia C-572/14, *Austro-Mechana*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tekijänoikeus – Yksityisen kopioinnin poikkeus – Sopiva hyvitys – Neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001 (Bryssel I) – Toimivaltainen tuomioistuin – Sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskeva asia

Asian käsittely: Itävaltalainen tuomioistuin on esittänyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön asiassa, joka koskee Bryssel I -asetuksen 5 artiklan 3 kohdan tulkintaa. Tuomioistuin tiedustelee, onko tekijänoikeusdirektiivin mukaista hyvitysmaksua pidettävä Bryssel I -asetuksen 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna vahingonkorvauksena, ja onko se siten toimivaltainen tutkimaan itävaltalaisen tekijänoikeuksien yhteisvalvontajärjestön hyvitysmaksun maksamista koskevan vaatimuksen, joka kohdistuu toisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin yhtiöihin.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (26.3.2015), että tekijänoikeusdirektiivin mukainen hyvitysmaksu ei ole luonteeltaan vahingonkorvausta. Tekijänoikeusjärjestön esittämä vaatimus hyvitysmaksun maksamisesta ei perustu vastaajana olevien yhtiöiden velvollisuuteen korvata tekijänoikeuden rikkomisesta aiheutunutta vahinkoa, vaan siihen, etteivät vastaajayhtiöt ole maksaneet tekijänoikeusjärjestölle hyvitysmaksua, vaikka ne ovat Itävallan lain mukaan siihen velvollisia.

6. Asia C-605/14, *Komu*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001 (Bryssel I) – 22 artiklan 1 kohta – Toimivaltainen tuomioistuin – Esineoikeus kiinteään omaisuuteen – Yhteisomistuksen purkaminen

Asian käsittely: Suomen korkein oikeus on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee toimivaltaisen tuomioistuimen määrittämistä asiassa, jossa vaaditaan Espanjassa sijaitsevaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvan yhteisomistuksen purkamista.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (9.4.2015), että tilanteessa on kyse esineoikeutta kiinteään omaisuuteen koskevasta asiasta ja toimivalta asiassa siten kuuluu espanjalaiselle tuomioistuimelle.

7. Asia C-611/14, *Canal Digital Danmark*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin 2005/29/EY 6 ja 7 artiklan tulkinta – Tv-kanavapakettien markkinointi – Hyödykkeen kokonaishinnan ilmoittaminen – Harhaanjohtavat toimet – Harhaanjohtavat mainitsematta jättämiset

Asian käsittely: Tanskalainen tuomioistuin on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee tv-kanavapakettien markkinointia. Ennakkoratkaisukysymykset liittyvät siihen, minkälaisia vaatimuksia tv-kanavapakettien markkinoinnissa esitettäville hintatiedoille voidaan direktiivin mukaan asettaa.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (16.4.2015), että tv-kanavapakettien hintatietojen esittäminen markkinoinnissa siten, että tilauksen kokonaishinta jätetään ilmoittamatta tai se ilmoitetaan huomaamattomalla tavalla, on direktiivin 2005/29/EY vastaista.

8. Asia C-28/15, *Koninklijke KPN*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Kiinteän ja matkaviestinverkon kohdeverkkomaksut – Käyttöoikeusdirektiivi 2002/19/EY – Komission suositus kiinteän ja matkaviestintäverkon kohdeverkkomaksujen sääntelystä EU:ssa – Sääntelyviranomaisen päätös maksujen enimmäismäärästä – Kustannussuuntautunut hinnoittelu – Velvollisuus käyttää komission suosituksen mukaista laskentamenetelmää

Asian käsittely: Alankomaalainen tuomioistuin on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee kiinteän ja matkaviestinverkon kohdeverkkomaksuja. Keskeinen kysymys asiassa on, voidaanko

jäsenvaltiossa asettaa enimmäismaksut käyttämällä jotain muuta kuin kiinteän ja matkaviestintäverkon kohdeverkkomaksujen sääntelystä EU:ssa annetun komission suosituksen mukaista menetelmää.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (13.5.2015), että komission suositus ei sido oikeudellisesti jäsenvaltioita. Kansallinen sääntelyviranomainen voi siten määrittää enimmäismaksutason käyttöoikeusdirektiivin mukaisesti käyttämällä jotain muuta kuin komission suosituksen mukaista menetelmää.

9. Asia C-122/15, *C*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Välitön verotus – Eläketulon lisävero – Yhdenvertainen kohtelu – Yhdenvertaista kohtelua työelämässä koskeva direktiivi 2000/78/EY – Ikään perustuvan syrjinnän kielto – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artikla

Asian käsittely: Suomen korkein hallinto-oikeus on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee tuloverolain 124 §:n 1 ja 4 momentin mukaisen eläketulon lisäveron unionin oikeuden mukaisuutta. Ennakkoratkaisupyynnössä on kyse muun muassa siitä, kuuluuko eläketulon lisäveron kaltainen kansallinen sääntely unionin oikeuden soveltamisalaan, ja jos näin on, onko yhdenvertaista kohtelua työelämässä koskevaan direktiiviin ja perusoikeuskirjan 21 artiklaan sisältyvä ikään perustuvan syrjinnän kielto esteenä kyseiselle sääntelylle.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (23.6.2015), että direktiivin säännöksiä ei voida tulkita siten, että eläketulon lisäveroa koskevien tuloverolain 124 §:n 1 ja 4 momentin säännösten kaltainen sääntely kuuluisi unionin oikeuden soveltamisalaan. Näin ollen perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohta ei tule asiassa sovellettavaksi. Siltä varalta, että unionin tuomioistuin kuitenkin katsoisi, että kansallinen sääntely kuuluu unionin oikeuden soveltamisalaan, Suomi katsoi, että direktiivin säännökset eivät ole esteenä tuloverolain 124 §:n 1 ja 4 momentin kaltaiselle kansalliselle sääntelylle.

10. Asia C-130/15, *National Exhibition Centre*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Arvonlisävero – Arvonlisäverodirektiivin 77/388/ETY 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 alakohta – Maksunvälityspalvelun käsite – Vapautus arvonlisäverosta – Varausmaksun verokohtelu

Asian käsittely: Isobritannialainen tuomioistuin on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, joka koskee arvonlisäverosta vapautetun maksunvälityspalvelun käsitteen tulkintaa tilanteessa, jossa yritys myy pääsylippuja ulkopuolisten tapahtumanjärjestäjien tilaisuuksiin, joita pidetään sen omistamissa tiloissa. Tuomioistuin tiedustelee, onko pankki- tai luottokortilla maksavilta lipunostajilta peritty varausmaksu vapautettava arvonlisäverosta arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 alakohdassa tarkoitettuna maksunvälityspalveluna vai ei.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (11.6.2015), että varausmaksu ei ole korvausta sellaisesta palvelusta, joka tulee vapauttaa arvonlisäverosta direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3 alakohdan nojalla. Lipunmyynnissä on kyse yhdestä, arvonlisäverotuksessa kokonaisuutena käsiteltävästä palvelusta, jonka yhden osatekijän muodostavat pankki- ja luottokortilla maksamista varten tarvittavat toimenpiteet.

11. Asia C-470/15, *EGEDA*

Ennakkoratkaisupyynnön kohde: Tekijänoikeus – Tekijänoikeusdirektiivi 2001/29/EY – Yksityisen kopioinnin poikkeus – Valtion yleisestä talousarviosta maksettava hyvitysmaksu

Asian käsittely: Espanjalainen tuomioistuin on tehnyt unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jolla se tiedustelee, onko yksityisestä kopioinnista suoritettavaa hyvitysmaksua koskeva järjestelmä, jossa hyvitys maksetaan valtion yleisestä talousarviosta, tekijänoikeusdirektiivin mukainen.

Suomi katsoi kirjallisissa huomautuksissaan (21.1.2015), että yksityisestä kopioinnista suoritettava hyvitysmaksu voidaan rahoittaa valtion yleisestä talousarviosta, kunhan talousarvioon tätä varten sisällytettävä määräraha on suuruudeltaan sellainen, että se riittää takaamaan tekijöille sopivan hyvityksen.

2.2 SUOMEN NOSTAMAT KANTEET

Seuraava jakso koskee SEUT 263 artiklaan perustuvia kumoamiskanteita, jotka Suomi on nostanut Euroopan unionin toimielimiä vastaan näiden tekemien säädösten tai päätösten kumoamiseksi. Kertomuskaudella Suomi on nostanut yhden SEUT 263 artiklan mukaisen kumoamiskanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa.

> Euroopan unionin tuomioistuin tutkii unionin toimielinten säädösten laillisuuden. Tuomioistuimella on toimivalta ratkaista jäsenvaltion tai unionin toimielimen nostama kanne, jonka perusteena on toimivallan puuttuminen, olennaisen menettelymääräyksen rikkominen, perussopimusten tai sen soveltamista koskevan oikeussäännön rikkominen taikka harkintavallan väärinkäyttö.

2.2.1 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia T-124/14, *Suomi vastaan komissio*

Kanteen kohde: Komission päätöksen kumoaminen – Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto) – Rahoituskorjaus – Tiettyjen menojen jättäminen unionin rahoituksen ulkopuolelle – Investointituki – Käytettyjen koneiden ja laitteiden tukikelpoisuuden edellytykset

Asian käsittely: *Komissio* on tehnyt 12.12.2013 yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005 31 artiklan mukaisen täytäntöönpanopäätöksen, jonka mukaan Suomessa on myönnetty maaseuturahaston varoja käytettyjen koneiden ja laitteiden hankintaan unionin sääntöjen vastaisesti.

Suomi on nostanut 19.2.2014 unionin yleisessä tuomioistuimessa komissiota vastaan kumoamiskanteen ja vaatinut, että tuomioistuin kumoaa komission täytäntöönpanopäätöksen siltä osin kuin siinä on tehty 927.827,58 euron suuruinen rahoituskorjaus sillä perusteella, että Suomi olisi jättänyt noudattamatta asetuksen (EY) N:o 1974/2006 55 artiklaa. Asiassa pidettiin suullinen käsittely 12.6.2015.

2.3 SUOMEA VASTAAN NOSTETUT KANTEET

Tämä jakso koskee SEUT 258 artiklaan perustuvia, jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevia rikkomuskanteita, jotka komissio on nostanut Suomea vastaan.

> Euroopan komissio voi SEUT 258 artiklan perusteella nostaa jäsenvaltiota vastaan jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevan rikkomuskanteen unionin tuomioistuimessa, jos se katsoo, että jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä sille unionin oikeuden mukaan kuuluvan velvollisuuden. Kanteen nostamista edeltävät aina komission jäsenvaltiolle antama virallinen huomautus ja perusteltu lausunto.

2.3.1 Määräykset

1. Asia C-329/14, *komissio vastaan Suomi*

Kanteen kohde: Direktiivin täytäntöönpanon viivästyminen – Täytäntöönpanotoimien ilmoittamatta jättäminen – Uhkasakko – Rakennusten energiatehokkuudesta annettu direktiivi 2010/31/EU

Asian käsittely: *Komissio* katsoi kanteessaan, että Suomi ei ole antanut kaikkia tarvittavia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä rakennusten energiatehokkuudesta annetun direktiivin säännösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä tai ei ainakaan ole ilmoittanut niitä komissiolle. Komissio pyysi tuomioistuinta myös määräämään Suomelle 19 178,25 euron suuruisen päivittäisen uhkasakon tuomion julistamispäivästä lähtien.

Suomi myönsi vastineessaan (17.9.2014) täytäntöönpanon osittaista ilmoittamatta jättämistä koskevan väitteen. Direktiivin täytäntöönpano oli kesken perustellussa lausunnossa asetettuun määräaikaan mennessä (24.8.2013). Vastineessa tuotiin esille, että direktiivin täytäntöönpano on Manner-Suomen osalta sittemmin tullut täydelliseksi. Ahvenanmaan osalta todettiin, että täytäntöönpanoilmoitus direktiivin kansallisista täytäntöönpanotoimista on tehty 16.7.2014.

Määräys: Unionin tuomioistuimen presidentti antoi 16.4.2015 määräyksen asian poistamiseksi tuomioistuimen rekisteristä, sillä komissio peruutti kanteensa.

2. Asia C-538/14, *komissio vastaan Suomi*

Kanteen kohde: Rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta annettu direktiivi 2000/43/EY – Direktiivin 13 artiklassa tarkoitettu yhdenvertaista kohtelua edistävä elin tai elimet – 13 artiklan täytäntöönpano työelämän kysymyksissä

Asian käsittely: Komissio katsoi kanteessaan, että Suomi ei ole noudattanut rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta annetun direktiivin 13 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska Suomessa ei ole nimetty elintä hoitamaan 13 artiklassa tarkoitettuja tehtäviä työelämän kysymyksissä eikä näiden tehtävien hoitamista ole myöskään käytännössä varmistettu. Komissio katsoi erityisesti, että Suomessa ei ole nimetty elintä, jonka toimivaltaan nimenomaisesti kuuluisi 13 artiklassa tarkoitettu syrjinnän uhrien itsenäinen avustaminen näiden tekemiä syrjintävalituksia tutkittaessa, kun kyseessä on työelämään liittyvä syrjintä.

Suomi kiisti vastineessaan (5.3.2015) komission väitteet ja katsoi, että Suomen lainsäädäntö täyttää direktiivin 13 artiklassa asetetut vaatimukset. Vastineessa tuotiin esille, että työelämän syrjintää koskevat kysymykset on jaettu vähemmistövaltuutetun ja työsuojeluviranomaisten kesken. Yksittäisten työsyrjintätapausten valvonnas-

sa ensisijainen toimivaltainen viranomainen on työsuojeluviranomainen, kun taas direktiivin 13 artiklassa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta ensisijaisesti vastuussa on vähemmistövaltuutettu.

Määräys: Unionin tuomioistuimen presidentti antoi 3.6.2015 määräyksen asian poistamiseksi tuomioistuimen rekisteristä, sillä komissio peruutti kanteensa.

2.4 VÄLIINTULOT

Tässä jaksossa esitellään ne unionin tuomioistuimessa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetut suorat kanteet, joissa Suomi on väliintulijana asettunut tukemaan toista asian osapuolista. Näihin kuuluu sekä muita jäsenvaltioita vastaan nostettuja rikkomuskanteita että unionin säädöksiä koskevia kumoamiskanteita. Jaksossa 2.3.1 esitellään asiat, joissa on kertomuskautena annettu tuomio ja jaksossa 2.3.2 kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat.

> Jäsenvaltio voi aina tehdä väliintulon unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevassa suorassa kanneasiassa. Jäsenvaltio voi tehdä väliintulon esimerkiksi komission toista jäsenvaltiota vastaan käynnistämässä SEUT 258 artiklan mukaisessa kanneasiassa tai jäsenvaltion tai yksityisen tahon komissiota vastaan nostamassa SEUT 263 artiklan mukaisessa kumoamiskanteessa. Myös valitusasioissa on mahdollista tehdä väliintulo. Jäsenvaltion tulee väliintulollaan aina tukea jotakin asian osapuolista.

2.4.1 Tuomiot

1. Asia C-28/12, *komissio vastaan neuvosto*

Kanteen kohde: Norjan ja Islannin liittyminen Yhdysvaltojen ja unionin ja sen jäsenvaltioiden väliseen lentoliikennesopimukseen – Neuvoston ja jäsenvaltioiden päätöksen kumoaminen – Kansainvälisiä sopimuksia koskeva SEUT 218 artikla

Asian käsittely: *Komissio* nosti unionin tuomioistuimessa neuvostoa vastaan kanteen, jossa se vaati kumoamaan neuvoston ja jäsenvaltioiden päätöksen, joka koski Yhdysvaltojen, unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan välisen lentoliikennesopimuksen allekirjoittamista unionin puolesta sekä Yhdysvaltojen, unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan välisen lisäsopimuksen allekirjoittamista unionin puolesta. Riidanalainen päätös koski myös sopimuksen väliaikaista soveltamista. Komissio katsoi muun muassa SEUT 218 artiklan perusteella, että neuvoston olisi tullut tehdä riidanalainen päätös yksin eikä neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien kanssa.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (14.9.2012) ja asiassa 11.11.2014 järjestetyssä suullisessa käsittelyssä neuvoston vaatimuksia. Väliintulokirjelmässä keskityttiin käsittelemään riidanalaisen päätöksen kohteena olevien sopimusten luonnetta ns. sekasopimuksina, jolloin sekä unioni että sen jäsenvaltiot ovat molemmat toimivaltaisia osallistumaan kyseisiin sopimuksiin. Suomi katsoi, että neuvoston päätöksen ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöksen yhdistäminen yhteen asiakirjaan ei ole perussopimusten vastaista vaan toimiva keino toteuttaa unionin yhtenäinen edustaminen jaetun toimivallan alalla.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Mengozzi* antoi ratkaisuehdotuksensa 29.1.2015.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* kumosi riidanalaisen päätöksen tuomiollaan 28.4.2015. Tuomioistuin katsoi, että vaikka lentoliikennesopimuksen ja lisäsopimuksen tekeminen kuuluu unionin ja jäsenvaltioiden jaettuun toimi-

valtaan, jäsenvaltioiden hallitusten edustajien ja neuvoston päätöksiä ei voida antaa yhdessä menettelyssä, sillä SEUT 218 artiklan 8 kohdassa määrätään, että neuvosto tekee ratkaisunsa unionin puolesta määräenemmistöllä. Näin ollen riidanalainen päätös ei ole SEUT 218 artiklan 2, 5 ja 8 kohdan eikä SEU 13 artiklan 2 kohdan mukainen.

2. Asia T-188/12, Breyer

Kanteen kohde: Asiakirjajulkisuus – Avoimuusasetus (EY) N:o 1049/2001 – Oikeudellisen neuvonannon ja päätöksentekomenettelyn suoja – Avoimuusasetuksen soveltamisala

Asia käsittely: Breyer nosti unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen komissiota vastaan avoimuusasetuksen soveltamista koskevassa asiassa. Breyer vaati tuomioistuinta kumoamaan komission päätökset, joilla komissio kieltäytyi luovuttamasta komission oikeudellisen yksikön lausuntoa, joka koski direktiivin 2006/24/EY muuttamista ja tiettyjä komission hallussa olevia jäsenvaltion unionin tuomioistuimelle jättämiä kirjelmiä.

Suomi teki asiassa väliintulohakemuksen 17.8.2012 Breyerin tukemiseksi, mutta ei jättänyt väliintulokirjelmää.

Tuomio: *Unionin yleinen tuomioistuin* kumosi komission päätöksen 27.2.2015 antamalla tuomiolla siltä osin kuin siinä oli evätty oikeus tutustua Itävallan tasavallan kyseisessä asiassa esittämiin kirjelmiin. Komission oikeudellisen yksikön lausunnon osalta kanne raukesi.

3. Asia T-402/12, *Schlyter vastaan komissio*

Kanteen kohde: Avoimuusasetus (EY) N:o 1049/2001 – Teknisiä määräyksiä koskevat komission huomautukset – Direktiivi 98/34/EY teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä

Asian käsittely: Euroopan parlamentin jäsen *Carl Schlyter* nosti unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen komissiota vastaan, koska komissio kieltäytyi luovuttamasta huomautuksiaan, jotka se oli esittänyt teknisten määräysten ilmoittamista koskevassa menettelyssä. Kyseiset huomautukset koskivat Ranskan ilmoitusta antaa lainsäädäntöä nanohiukkasaineita koskevien vuosi-ilmoitusten sisällöstä ja niiden jättämisen edellytyksistä. Schlyterin mukaan komissio oli tulkinnut virheellisesti avoimuusasetusta katsoessaan, että kyseisten huomautusten luovuttaminen haittaisi tutkinta- ja tarkastustoimien tarkoitusta.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (25.4.2013) ja asiassa 15.1.2014 pidetyssä suullisessa käsittelyssä Schlyteriä. Suomi katsoi, että komissio voi jättää direktiivin mukaiseen menettelyyn liittyvät asiakirjat luovuttamatta vain, jos se avoimuusasetuksen pääsäännön mukaisesti osoittaa, että luovuttaminen saattaisi konkreettisesti ja todennäköisesti vahingoittaa tutkintatoimien tarkoituksen suojaa. Teknisten määräysten ilmoittamista koskeva menettely poikkeaa niistä tutkintatoimista, joiden osalta unionin tuomioistuin on katsonut, että komissio voi vedota yleiseen olettamaan tutkintatoimien tarkoituksen suojan vahingoittumisesta. Kyseiset asiakirjat sisältävät ympäristötietoa, joten poikkeuksia, joiden nojalla komissio voi kieltäytyä luovuttamasta asiakirjaa, tulee tulkita suppeasti myös Århus-asetuksen nojalla. Lisäksi Suomi arvosteli tapaa, jolla komissio oli perustellut sitä, että ylivoimainen yleinen etu ei edellytä asiakirjojen luovuttamista.

Tuomio: *Unionin yleinen tuomioistuin* hyväksyi kanteen 16.4.2015 antamallaan tuomiolla ja kumosi komission päätöksen olla luovuttamatta kyseessä olevaa asiakirjaa. Tuomioistuin katsoi, että direktiivin mukainen menettely ei ole avoimuusasetuksen 4 artiklan 2 kohdan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettu tutkintatoimi. Näin ollen komission antamaa yksityiskohtaista lausuntoa ei voinut jättää luovuttamatta kantajalle sillä perusteella, että luovuttaminen haittaisi tutkintatoimien tarkoituksen suojaa.

4. Asia C-172/13, *komissio vastaan Yhdistynyt Kuningaskunta*

Kanteen kohde: SEUT 49 artikla (sijoittautumisvapaus) – Konserneja koskeva rajat ylittävä tappiontasaus – Tappion lopullisuuden arviointiajankohta

Asia käsittely: *Komissio* katsoi, että Yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut SEUT 49 artiklan ja ETA-sopimuksen 31 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska sen lainsäädännön mukaiset ehdot ovat tehneet rajat ylittävästä tappiontasauksesta hyötymisen käytännössä mahdottomaksi. Komissio katsoi, että toisessa jäsenvaltiossa syntyneiden tappioiden lopullisuutta on arvioitava tappiontasausta koskevan hakemuksen tekemisajankohdan mukaan, eikä välittömästi sen verovuoden päättymisen jälkeen, jona tappio syntyi, niin kuin Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä edellytetään.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (22.11.2013) Yhdistynyttä kuningaskuntaa. Suomi katsoi, että vaatimus tappioiden lopullisuuden arvioimisesta heti tappiollisen tilikauden päättymisen jälkeen on asiassa C-446/03, *Marks & Spencer,* annetun tuomion mukainen. Yhdistyneen kuningaskunnan järjestelmässä tappioiden käyttömahdollisuutta arvioidaan verovuosikohtaisesti, eikä esimerkiksi vanhojen vuosien tappioita voida käyttää toisen konserniyhtiön myöhempien vuosien voittoa vastaan. Tämän vuoksi myös tappioiden lopullisuutta tulee arvioida verovuosikohtaisesti. Suomi katsoi lisäksi, että unionin tuomioistuimen tappioiden lopullisuutta koskevan oikeuskäytännön on katsottava edellyttävän lopullisuuden arvioinnissa, että verovelvollisella ei ole lainkaan mahdollisuutta käyttää tappioita hyväkseen toisessa jäsenvaltiossa tulevina vuosina.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Kokott* antoi ratkaisuehdotuksensa 23.10.2014.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* hylkäsi kanteen 3.2.2015 antamallaan tuomiolla. Tuomioistuin katsoi, että komissio ei ollut näyttänyt toteen väitettään, jonka mukaan rajat ylittävä tappiontasaus olisi tehty käytännössä lähes mahdottomaksi ja että tappiontasauksen edellytyksenä olisi joka tapauksessa tytäryhtiön asettaminen purkamismenettelyyn ennen sen verovuoden päättymistä, jonka aikana tappiot syntyivät.

5. Asia C-409/13, *neuvosto vastaan komissio*

Kanteen kohde: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kolmansille maille myönnettävää makrotaloudellista rahoitusapua koskevista yleisistä säännöksistä – Komission oikeus vetää ehdotuksensa pois – Ehdotuksen poisvetämistä koskevan päätöksen kumoaminen – Vilpittömän yhteistyön periaate – Toimivallanjaon periaate ja toimielinten tasapainon periaate – Päätöksen perusteluvelvollisuus

Asian käsittely: *Neuvosto* nosti unionin tuomioistuimessa kanteen komissiota vastaan lainsäädäntöehdotuksen peruuttamista koskevassa asiassa. Neuvosto vaati tuomioistuinta kumoamaan komission päätöksen peruuttaa ehdotuksensa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kolmansille maille myönnettävää makrotaloudellista rahoitusapua koskevista yleisistä säännöksistä. Neuvosto katsoi, että kyseisen asetusehdotuksen peruuttaminen merkitsi SEU 13 artiklan 2 kohdassa ilmaistun toimivallanjaon periaatteen sekä toimielinten tasapainon periaatteen vakavaa loukkaamista. Neuvosto ei kiistänyt sitä, että peruuttamisoikeus on olemassa SEUT 293 artiklan 2 kohdan perusteella, mutta katsoi, että komissio ei kuitenkaan voi käyttää oikeutta harkinnanvaraisesti tai väärin.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (16.1.2014) neuvoston vaatimusta komission päätöksen kumoamisesta. Suomi katsoi, että neuvostolle on nimenomaisesti tunnustettu SEUT 293 artiklan 1 kohdan nojalla oikeus muuttaa yksimielisesti komission ehdotusta. Jos komissiolla olisi rajoittamaton oikeus peruuttaa ehdotuksensa missä tahansa lainsäätämisprosessin vaiheessa, se nostaisi komission samalle tasolle parlamentin ja neuvoston kanssa luoden komissiolle eräänlaisen veto-oikeuden lainsäätäjään nähden. Lisäksi se tekisi SEUT 293 artiklan 1 kohdan merkityksettömäksi, sillä komissiolla olisi aina neuvoston yksimielisestä päätöksestä huolimatta mahdollisuus keskeyttää lainsäädäntöprosessi peruuttamalla ehdotuksensa.

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus: *Julkisasiamies Jääskinen* antoi ratkaisuehdotuksensa 18.12.2014.

Tuomio: *Unionin tuomioistuin* hylkäsi neuvoston kanteen 14.4.2015 antamallaan tuomiolla. Unionin tuomioistuin katsoi, että komissiolla on – siihen saakka, kunnes neuvosto on tehnyt ratkaisunsa – valta muuttaa lainsäädäntöehdotustaan ja jopa tarvittaessa peruuttaa se. Asiassa oli kiistatonta, ettei neuvosto ollut vielä tehnyt ratkaisua puiteasetusta koskevasta ehdotuksesta, kun komissio päätti peruuttaa sen.

2.4.2 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia T-521/14, *Ruotsi vastaan komissio*

Kanteen kohde: Laiminlyöntikanne – Delegoidut säädökset – Biosidiasetus (EU) N:o 528/2012 – Biosidiasetuksen 5 artiklan 3 kohta – Tieteelliset kriteerit hormonitoimintaa häiritsevien ominaisuuksien määrittämiseksi

Asian käsittely: *Ruotsi* on nostanut unionin yleisessä tuomioistuimessa laiminlyöntikanteen Euroopan komissiota vastaan. Ruotsi vaatii tuomioistuinta toteamaan, että komissio on rikkonut biosidiasetuksen 5 artiklan 3 kohtaa, koska komissio on jättänyt hyväksymättä asetuksessa asetettuun määräaikaan mennessä delegoituja säädöksiä, joilla täsmennetään tieteellisiä kriteerejä hormonitoimintaa häiritsevien ominaisuuksien määrittämiseksi biosidivalmisteiden tehoaineille.

Suomi tuki väliintulokirjelmässään (8.6.2015) Ruotsia ja katsoi, että komissio on laiminlyönyt biosidiasetuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaiset velvollisuutensa. Suomi katsoi, että komissiolla oli biosidiasetuksen nojalla juridinen velvollisuus hyväksyä 13.12.2013 mennessä delegoituja säädöksiä, joilla täsmennetään tieteellisiä kriteereitä hormonitoimintaa häiritsevien ominaisuuksien määrittämiseksi. Komissiolla oli myös tarvittavat tiedot kyseisten kriteerien antamiseksi.

2.5 VALITUSASIAT

Seuraava jakso koskee valituksia, jotka on tehnyt unionin tuomioistuimeen unionin yleisen tuomioistuimen antamista tuomioista. Kertomuskautena Suomi on osallistunut yhden valitusasian käsittelyyn.

> Unionin yleisen tuomioistuimen antamiin tuomioihin voidaan hakea muutosta unionin tuomioistuimelta oikeuskysymysten osalta. Valittajina voivat olla asian kokonaan tai osittain hävinneet osapuolet ja eräin edellytyksin myös muut tahot. Samassa asiassa ensimmäisessä oikeusasteessa väliintulijana olleet tahot ovat asian osapuolia myös valitusvaiheessa.

2.5.1 Kirjallisessa tai suullisessa vaiheessa olevat asiat

1. Asia C-562/14 P, *Spirlea vastaan komissio*

Valituksen kohde: Unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-306/12, *Spirlea,* antama tuomio – Avoimuusasetus (EY) N:o 1049/2001 – EU Pilot -menettelyyn liittyvien asiakirjojen julkisuus

Asian käsittely: *Ruotsi* on tehnyt unionin tuomioistuimelle valituksen unionin yleisen tuomioistuimen 25.9.2014 antamasta tuomiosta asiassa T-306/12, *Spirlea.* Ruotsi vaatii valituksessaan, että unionin yleisen tuomioistuimen tuomio ja komission tiettyjen EU Pilot -asiakirjojen luovuttamatta jättämistä koskeva riidanalainen päätös kumotaan. Ruotsi katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin on tulkinnut avoimuusasetusta virheellisesti katsoessaan, että komissio voi tutkintatoimien suojaa koskevaan poikkeukseen vedotessaan nojautua yleiseen olettamaan evätäkseen oikeuden tutustua EU Pilot -menettelyyn liittyviin asiakirjoihin. Toisin kuin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä EU Pilot -menettelyssä ei ole perusteltua soveltaa yleistä olettamaa, jonka mukaan menettelyyn liittyvien asiakirjojen sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaa lähtökohtaisesti tutkintatoimien tarkoitusten suojaa.

Suomi tuki vastineessaan (20.3.2015) Ruotsin vaatimuksia unionin yleisen tuomioistuimen tuomion ja komission riidanalaisen päätöksen kumoamisesta. Suomi katsoi, että yleinen tuomioistuin tulkitsi virheellisesti avoimuusasetusta salliessaan komissio tukeutua asiakirjapyyntöä koskevassa päätöksessään yleiseen olettamaan. Suomi viittasi myös siihen, että esillä oleva asia koskee vain kahta asiakirjaa eikä laajaa asiakirjojakokonaisuutta.

3 VALTIONTUET

Seuraavassa esitellään toimenpiteet, jotka liittyvät valtiontukea koskeviin SEUT 108 artiklan 2 kohdan mukaisiin muodollisiin tutkintamenettelyihin. Komissio käynnisti kertomuskaudella yhden Suomessa myönnettyä tukea koskevan muodollisen tutkintamenettelyn.

> Jos komissio toteaa alustavan valtiontukia koskevan tutkinnan jälkeen, että tietyn toimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille on epäilyjä, se tekee päätöksen SEUT 108 artiklan 2 kohdan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta. Asianomaista jäsenvaltiota ja muita asianomaisia osapuolia pyydetään esittämään huomautuksensa asetetussa määräajassa. Muodollisen tutkintamenettelyn lopuksi komissio tekee asiassa päätöksen. Jos asianomainen jäsenvaltio ei noudata päätöstä, komissio voi saattaa asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

1. Valtiontukiasia SA.33846 - Helsingin bussiliikenne Oy

Asian käsittely: *Komissio* on aloittanut 16.1.2015 tekemällään päätöksellä muodollisen tutkintamenettelyn, joka koskee väitettyä Helsingin kaupungin myöntämää tukea Helsingin Bussiliikenne Oy:lle. Komissio epäilee, että Helsingin kaupungin Helsingin bussiliikenne Oy:lle myöntämä kalustolaina ja pääomalainat vuosina 2002–2012 sekä Ruskeasuon bussivarikkoon liittyvät toimenpiteet sisältävät kiellettyä tukea.

Suomi katsoi huomautuksissaan (18.3.2015), että toimenpiteet eivät sisältäneet valtiontukea ja ne olivat markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisia.

4 RIKKOMUSMENETTELYT

Seuraavassa esitellään ne SEUT 258 artiklaan perustuvat Euroopan komission Suomea vastaan käynnistämät rikkomusmenettelyt, joissa kertomuskauden aikana on vastattu komission antamaan viralliseen huomautukseen (4.1 jakso) tai perusteltuun lausuntoon (4.2 jakso). Kertomuskaudella ei ole vastattu komission SEUT 260 artiklan 2 kohdan perusteella käynnistämiin, SEUT 258 artiklassa tarkoitetussa asiassa annetun tuomion puutteellista täytäntöönpanoa koskeviin rikkomusmenettelyihin. Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä[1] koskevissa virallisissa huomautuksissa (4.1.2) ja perustelluissa lausunnoissa (4.2.2) viitataan mahdollisuuteen soveltaa SEUT 260 artiklan 3 kohtaa.

SEUT 258 artiklan mukainen virallinen huomautus on komission jäsenvaltiota vastaan käynnistämän rikkomusmenettelyn ensimmäinen vaihe, jossa komissio yksilöi oikeusriidan kohteen. Jäsenvaltiolla on yleensä kaksi kuukautta aikaa vastata viralliseen huomautukseen. Komissio voi antaa myös täydentävän virallisen huomautuksen.

SEUT 258 artiklan mukainen perusteltu lausunto on rikkomusmenettelyn toinen vaihe. Myös perusteltuun lausuntoon vastaamisen määräaika on yleensä kaksi kuukautta. Vastaamalla perusteltuun lausuntoon komissiota tyydyttävällä tavalla jäsenvaltio voi välttää kanteen unionin tuomioistuimessa. Komissio voi antaa myös täydentävän perustellun lausunnon.

Komissio voi käynnistää SEUT 260 artiklan 2 kohdan mukaisen rikkomusmenettelyn, jos se katsoo, että jäsenvaltio ei ole toteuttanut unionin tuomioistuimen rikkomuskanteen johdosta antaman tuomion täytäntöön panemiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Rikkomusmenettely alkaa virallisella huomautuksella. Tämän vaiheen jälkeen komissio voi viedä asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Jos SEUT 260 artiklan mukainen menettely etenee kannevaiheeseen, ja unionin tuomioistuin katsoo, ettei aiempaa tuomiota ole pantu asianmukaisesti täytäntöön, unionin tuomioistuin voi määrätä jäsenvaltion maksettavaksi kiinteämääräisen hyvityksen ja/tai uhkasakon. Jos jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä velvollisuutensa ilmoittaa toimenpiteistä, joilla lainsäädäntöjärjestystä noudattaen annettu direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, komissio voi jo SEUT 258 artiklaan perustuvassa kanteessaan vaatia jäsenvaltion velvoittamista suorittamaan edellä mainittuja taloudellisia seuraamuksia (SEUT 260 artiklan 3 kohta).

[1] Täytäntöönpanon viivästymistä koskevilla rikkomusasioilla tarkoitetaan asioita, joissa on yksinomaan tai pääasiallisesti kyse siitä, että komissio väittää jäsenvaltion jättäneen täyttämättä velvollisuutensa ilmoittaa direktiivin edellyttämistä kansallisista täytäntöönpanotoimenpiteistä.

4.1 SEUT 258 ARTIKLAN MUKAISET VIRALLISET HUOMAUTUKSET

4.1.1 Unionin oikeuden virheellistä soveltamista koskevat viralliset huomautukset

1. Täydentävä virallinen huomautus 27.2.2015 (2012/2186); *Haahkakoiraiden kevätmetsästys Ahvenanmaalla*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole noudattanut luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun direktiivin 2009/147/EY 7 ja 9 artiklan mukaisia velvoitteitaan, sillä Ahvenanmaan maakunta on sallinut haahkakoiraiden kevätmetsästyksen vuosina 2011–2014. Komissio katsoo myös, että Suomi ei ole näyttänyt tarpeellista tieteellistä todistusaineistoa sille, että kevätmetsästykselle ei ole muuta mahdollista vaihtoehtoa.

Suomi kiisti vastauksessaan (23.4.2015) komission väitteet ja katsoi, että ne kriteerit, joita asetetaan kevätmetsästyksen harjoittamiselle direktiivin 7 ja 9 artiklassa täyttyvät Ahvenanmaan osalta. Suomen vastauksessa selvitettiin haahkakannan kehitystä ja suojelun tasoa Ahvenanmaalla. Suomi viittasi myös Ahvenanmaan maakuntaa koskevaan Uppsala -tutkimukseen, jonka mukaan haahkakoiraita ei esiinny syksyisin Ahvenanmaalla, eikä niitä voida täten metsästää Ahvenanmaalla syksyisin.

2. Virallinen huomautus 27.2.2015 (2015/2001); *Yleisön osallistumista ympäristöasioihin koskevan direktiivin 2003/35/EY täytäntöönpano*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole kaikilta osin saattanut Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2003/35/EY yleisön osallistumisesta tiettyjen ympäristöä koskevien suunnitelmien ja ohjelmien laatimiseen sekä neuvoston direktiivien 85/337/ETY ja 96/61/EY muuttamisesta yleisön osallistumisen sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeuden osalta asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä Manner-Suomessa ja Ahvenanmaan maakunnassa.

Suomi kiisti vastauksessaan (23.4.2015) osan komission väitteistä. Tältä osin vastauksessa selostettiin komissiolle tapaa, jolla kyseiset direktiivin artiklat on saatettu osaksi Suomen lainsäädäntöä. Muilta osin vastauksessa ilmoitettiin, että direktiivin täytäntöönpanoa tullaan tarkentamaan vuoden 2015 aikana.

3. Täydentävä virallinen huomautus 27.3.2015 (2014/2001); *Sopimattomat kaupalliset menettelyt*

Komissio katsoo, että kaikkia sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin 2005/29/EY 6 artiklan 1 kohdan b ja e alakohdassa mainittuja termejä ei ole sisällytetty Suomen kansalliseen lainsäädäntöön. Komissio katsoo lisäksi, että eräiden direktiivin I liitteessä tarkoitettujen sopimattomien kaupallisten menettelyjen kieltoja (puffien kielto, pyramidimyyntijärjestelyjen kielto, sekä aggressiivisina pidettävien myyntiyhteydenottojen kielto) ei ole pantu täytäntöön riittävän selkeästi.

Suomi kiisti vastauksessaan (26.6.2015) komission väitteet muilta osin paitsi pyramidimyyntijärjestelyn kiellon osalta ja katsoi, että Suomen lainsäädäntö täyttää sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevan direktiivin vaatimukset. Pyramidimyyntijärjestelmien kiellon osalta Suomi ilmoitti ryhtyvänsä valmistelemaan kansallisen lainsäädännön muuttamista siten, että pyramidimyyntijärjestelmän määritelmään lisätään vaatimus kuluttajan järjestelmässä tekemästä suorituksesta.

4.1.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat viralliset huomautukset

1. Virallinen huomautus 25.11.2014 (2014/0508); *Direktiivin 2014/37/EU täytäntöönpano*

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2014/37/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (23.1.2015) todettiin, että direktiivin 2014/37/EU täytäntöönpano on kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

2. Virallinen huomautus 29.1.2015 (2015/0049-2015/0050); *Kahden direktiivin täytäntöönpano*

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien 2014/22/EU ja 2014/59/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (19.3.2015) todettiin, että direktiivi 2014/22/EU on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Direktiivin 2014/59/EU täytäntöönpano todettiin olevan kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

3. Virallinen huomautus 27.3.2015 (2015/0137-2015/0139); *Kolmen direktiivin täytäntöönpano*

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivien 2011/99/EU, 2014/43/EU ja 2014/44/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (20.5.2015) todettiin, että direktiivi 2011/99/EU on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Direktiivien 2014/43/EU ja 2014/44/EU täytäntöönpanojen todettiin olevan kesken ja annettiin arvioidut täytäntöönpanoaikataulut.

4.2 SEUT 258 ARTIKLAN MUKAISET PERUSTELLUT LAUSUNNOT

4.2.1 Unionin oikeuden virheellistä soveltamista koskevat perustellut lausunnot

1. Täydentävä perusteltu lausunto 27.2.2015 (2012/2238); *Muutoksenhaku viisumihakemuksen epäämispäätökseen*

Komissio katsoo, että hallintolain 7a luvun mukainen oikaisuvaatimus ei ole riittävä muutoksenhakukeino viisumin epäämis-, mitätöinti- ja kumoamispäätöksestä valitettaessa, koska se ei ole oikeudellinen menettely, johon kuuluu tuomioistuinvalvonta.

Suomen vastauksessa (23.4.2015) todettiin, että kansallista lainsäädäntöä tullaan muuttamaan siten, että jatkossa kielteisestä viisumipäätöksestä voidaan valittaa tuomioistuimeen.

2. Perusteltu lausunto 27.2.2015 (2014/2068); *Ajokorttidirektiivin täytäntöönpano*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole noudattanut ajokorttidirektiivin 2006/126/EY mukaisia velvoitteitaan. Komissio katsoo muun muassa, että Suomen viranomaisten käytäntö antaa kadonneen tai varastetun ajokortin tilalle ajokortin kaksoiskappale, jonka voimassaolo päättyy samana päivämääränä kuin kadonneen tai varastetun kortin voimassaolo olisi päättynyt, on ajokorttidirektiivin vastainen, ja että Suomi ei ole täyttänyt ajokorttidirektiivin mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole vielä liittynyt EU:n ajokorttiverkostoon (RESPER).

Suomi totesi vastauksessaan (23.4.2015), että suurin osa komission edellyttämistä lainsäädäntömuutoksista on jo toteutettu. Myös ajokorttien kaksoiskappaleiden osalta kansallista lainsäädäntöä tullaan muuttamaan. RESPERin osalta vastauksessa todettiin, että sen keskeiset toiminnot ovat käyttövalmiina kesällä 2015. Ahvenanmaan maakunnan osalta vastauksessa todettiin, että maakunnan lainsäädäntöä tullaan selkeyttämään komission edellyttämällä tavalla.

3. Perusteltu lausunto 26.2.2015 (2014/2092); *Autoveron määrä toisesta jäsenvaltiosta vuokratun tai liisatun ja siellä rekisteröidyn ajoneuvon osalta*

Komissio katsoo, että Suomi ei ole täyttänyt SEUT 56–62 artiklassa määrättyjä velvoitteitaan, koska se kantaa Suomessa vakinaisesti asuvan toisessa jäsenvaltiossa liisaaman tai vuokraaman moottoriajoneuvon rekisteröinnistä täyden rekisteröintiveron ottamatta huomioon ajoneuvon käyttöaikaa, vaikka ajoneuvoa ei olisi tarkoitus käyttää eikä sitä käytetä pysyvästi pääasiassa Suomessa. Komissio katsoo, että Suomen palautuksesta tekemä

lisävähennys 300 euroa voi joissakin tilanteissa olla palveluiden tarjoamisen vapauden rajoitukseen rinnastuva toimenpide.

Suomi ilmoitti vastauksessaan (23.4.2015) muuttavansa lainsäädäntöä siten, että autoveron määrä suhteutetaan kyseessä olevissa tapauksissa vuokra- tai leasing-sopimuksen kestoon komission näkemyksen mukaisesti.

4. Perusteltu lausunto 30.4.2015 (2014/2122); *Kabotaasiliikenne*

Komissio katsoo, että Suomen lain kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (693/2006) kabotaasiliikennettä koskeva säännöt eivät sovi yhteen maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoille pääsyä koskevan unionin asetuksen (EY) N:o 1072/2009 kanssa.

Suomi ilmoitti vastauksessaan (26.6.2015) muuttavansa lainsäädäntöään siten, että lain kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä 6 a §:n kabotaasia koskevista edellytyksistä luovutaan.

4.2.2 Direktiivien täytäntöönpanon viivästymistä koskevat perustellut lausunnot

1. Perusteltu lausunto 30.4.2015 (2014/0508); *Direktiivin 2014/37/EU täytäntöönpano*

Komission mukaan Suomi ei ole tehnyt ilmoitusta direktiivin 2014/37/EU täytäntöönpanosta.

Suomen vastauksessa (26.6.2015) todettiin, että direktiivin 2014/37/EU täytäntöönpano on kesken ja annettiin arvioitu täytäntöönpanoaikataulu.

5 NOTIFIKAATIOT

Suomi on toimittanut kertomuskautena Euroopan komissiolle direktiivin täytäntöönpanoa koskevia ilmoituksia (notifikaatioita) valtakunnan osalta 48 kpl ja Ahvenanmaan osalta 14 kpl.

Jäsenvaltiot ovat velvollisia panemaan unionin direktiivit täytäntöön kansallisessa oikeusjärjestyksessään sekä ilmoittamaan täytäntöönpanosta komissiolle. Kyseistä täytäntöönpanoilmoitusta kutsutaan notifikaatioksi. Jos direktiivin täytäntöönpanoa ei ilmoiteta määräajassa, komissio voi käynnistää jäsenvaltiota vastaan SEUT 258 artiklan mukaisen rikkomusmenettelyn.